

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindellicorum, Anno MDCCXIII.

Caput III. Quid sentiendum de notis, quas Lutherani assignant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

sonat, talis etiam iudicatur esse illa Ecclesia.

27. Ob. 2. Quis scit, an omnia vera sint, quae sparguntur à Papistis de tantis Gentilium conversionibus ad Romanam fidem? R. qui dubitat, consulat Historicos tum Antiquos, tum scripserunt ante Lutheri tempora, tum Recentiores; in utrisque enim valde rudem se probat, quisquis vel leviter dubitat. De conversionibus Indorum & Americanorum, post Lutheri tempora factis, si ambigat, consulat epistolias, & libros, non tantum à Catholicis, sed etiam à Protestantibus scriptos, uti sunt Centuriatores, Baldaeus in sua hist. Indica, Richardus Hakluit, Tavernier &c. item consulat suos etiam Mercatores, qui lucri temporalis gratiâ in has terras proficiscuntur.

Atque ex allatis hucusque signis ac

motivis credibilitatis pro Ecclesia Romano-Catholica manifestum fit ac evidens, eam non solum omnibus alijs Christianorum sectis preferendam, verum etiam absolute & firmissima fide credendam esse; cum impossibile sit absolute, ut Deus tot ac tam splendidis notis ornet Ecclesiam falsam, eamque adeo reddat evidenter credibilem tam absolute quam respectivè, ut nullus prudens possit eam non credere. Proin rectè dicunt omnes, qui Ecclesiam Catholicam profitentur, cum Richardo à S. Victore l. 1. de Trin. c. 2. *Domine, si error est (quod credimus) à te ipso decepti sumus; nam ista in nobis tantis signis & prodigijs confirmata sunt, & talibus, quae non nisi per te fieri possunt.* Superest, ut rejiciantur, quae à Lutheranis afferuntur, verae Ecclesiae signa.

CAPUT III.

Quid sentiendum de notis, quas Lutherani assignant ad dignoscendam veram Ecclesiam?

ARTICULUS I.

Examinantur duae notae, quas Lutherani communiter assignant.

SUMMARIUM.

1. <i>Duas notas verae Ecclesiae communiter assignant Lutherani, nimirum praedicationem Verbi, & ad-</i>	<i>ministracionem Sacramentorum.</i>
<i>R. P. Piebler Theol. Polemica.</i>	2. <i>Quibus M. Lomer superaddit tres alias.</i>
	Rc 2. Pna

3. *Pura Verbi Divini prædicatio non rectè assignatur pro nota vera Ecclesia.*

4. *Nec legitima Sacramentorum administratio.*

5. 6. 7. 8. *Multiplex solvitur obiectio.*

1. **S**ciendum 1. Quamvis Lutherus assignaverit 7. notas veræ Ecclesiæ, contradistinctas à notis, in Symbolo Apostolico & Nicæno comprehensis, ac in Scriptura fundatis, quas supra nos statuimus; eas tamen ferè omnes referri ad has duas, nimirum ad puram Verbi Dei prædicationem, & legitimam Sacramentorum administrationem, juxta art. 7. Augustanæ Confessionis, in quas duas notas communiter ita conspirant Lutherani rarâ concordia, ut Gerardus c. 10. n. 126. pronuntiet: *Si de proprijs & essentialibus notis sermo sit, omnes uno ore dicimus, talem Ecclesiam notam esse duas, puram Verbi prædicationem, & legitimam Sacramentorum administrationem.* Nihilominus tamen M. Lomer, Præco Augustanus, super omnes istos sapit; quippe

2. Sciendum 2. M. Lomer prædictis duabus notis in seiner Rettung / & fusius in seiner Saur, Brunnens Cur à pag. 87. superaddere tres alias, nimirum 1. Gloriam Dei. 2. Solatium morientium. 3. Securitatem viæ. Has notas, quamvis re ipsa coincidunt cum nota doctrinæ seu Scripturæ S. postea ex instituto refellam, postquam prius communes & duas ordinarias (quæ ab alijs etiam vocantur *Biblia & Baptismus*) refutaverò.

3. Dico 1. Pura Verbi Divini prædicatio (seu doctrina Scripturæ S.) non est nota vera Ecclesiæ. Non quidem ne-

go, veram Christi Ecclesiam non esse sine pura Verbi Divini prædicatione (idem est de legitima Sacramentorum administratione) & vicissim puram Verbi Divini prædicationem non esse extra veram Christi Ecclesiam; nego tamen, pro nota vera Ecclesiæ assignari posse prædicationem Verbi Divini; quod

Probatur 1. Vel prædicatio qualiscunque Verbi Divini, vel prædicatio *pura & vera*, dicitur esse nota vera Ecclesiæ: neutra potest esse nota: ergo. Non prædicatio qualiscunque, quia ista datur apud omnes sectas hæreticas: non prædicatio *pura*; quod probatur: nota Ecclesiæ debet esse notior quam ipsa Ecclesiæ, ut est evidens penetranti terminos: sed *puritas* doctrinæ, *puritas* prædicati Verbi, non est notior quam Ecclesiæ; quia aliunde non potest certò constare, quænam doctrina sit *pura*, & *verum* Verbum Dei, nisi ex declaratione Ecclesiæ; cum omnes hæretici semper clamaverint, se habere puram doctrinam, verum Dei Verbum: ergo prius debet constare de veritate Ecclesiæ, quam de puritate doctrinæ constare possit: ut bene contra hæreticos I. de præscrip. pridem pronuntiavit Tertull. dicens: *Quid prædicaverint Apostoli, quid illis Christus revelaverit, non aliter probari debet, nisi per eandem Ecclesiam, quas ipsi Apostoli crediderunt.* Et quæso, unde Lutherani puritatem
(quæ

(quæ per se non est evidens) doctrinæ infallibiliter probabunt, nisi ex testimonio Ecclesiæ, sine cuius magisterio neque ipsa Scripturæ substantia, existentia, & integritas ipsi sufficienter cognita esse potest?

Probatur 2. Vel Scripturæ S. seu Verbi Divini (nam juxta Lutheranorum falsum principium non datur aliud Verbum Divinum, quam scriptum) prædicatio præcisè, vel legitima interpretatio est nota veræ Ecclesiæ? Non prædicatio præcisè, quia hæc iterum reperitur in omnium hæreticorum sectis, qui omnes jactant, se prædicare Verbum Dei in legitimo sensu. Non legitima interpretatio; quia hæc, utpote per se non evidentem, debemus primum discernere à vera Ecclesiâ (non à spiritu interno cujuslibet hominis privati, cum soli veræ Ecclesiæ sit promissa infallibilitas, nulli autem privato) ergo vera Ecclesiâ debet jam prius esse cognita; consequenter non potest primum innotescere ex prædicatione seu interpretatione Verbi legitima.

Probatur 3. Non sufficit ad constituendam veram Ecclesiâ *purè prædicari* Verbum Dei, sed requiritur etiam, ut *audiatur, credatur, & recipiatur*: ergo pura prædicatio Verbi sola neque sufficit ad indicandam veram Ecclesiâ, sed requiritur etiam auditio, fides, & receptio: atqui fides & receptio Verbi Divini non potest esse nota veræ Ecclesiæ, quia sunt actus interni & invisibiles: ergo. Si autem dicant, receptionem externam, per quam innotescit interna, esse notam veræ Ecclesiæ, tunc incidunt imprimis in notas Catholicorum v. g.

R. P. Pishley Theol. Polemica.

amplitudinem & sanctitatem credentium &c. deinde admittunt notam incertam, dubiam, accidentariam, & à vera Ecclesiâ separabilem; cum externa receptio doctrinæ, & externa fidei professio possit esse in hypocritis, & deceptoribus. Si verò reponant cum Gerardo n. 142. ibi semper esse aliquos saltem, qui fide interna recipiant Verbum Dei (quia Verbum Dei nunquam redit vacuum) ubi purè prædicatur Verbum Dei, & publico sanatur ministerio, licet ignotum nobis sit, quinam sint illi in individuo, utpote soli Deo cogniti; tunc jugulant se ipsos, & aperte admittunt, Ecclesiâ semper debere esse visibilem, & quidem ibi, ubi prædicatur Verbum Dei. Dicant ergo, ubi nam locorum fuerit vera Ecclesiâ (utpote necessariò visibilem) ante Lutherum? Denique etiam si ibi semper sint aliqui verè fideles per receptionem Verbi internam, ubi id purè prædicatur, non tamen illos possumus nôsse: ergo catus fidelium, seu Ecclesiâ vera non potest cognosci ex prædicatione & receptione Verbi Dei: ergo hæc non potest esse nota illius.

Probatur 4. Prædicatio Verbi Divini juxta Lutheranos est nota essentialis & inseparabilis à vera Ecclesiâ, adeoque debet esse perpetua, cum ipsa Ecclesiâ sit perpetua juxta August. Confess. art. 7. ergo vera Ecclesiâ, ante Lutherum existens, habuit hæc notam sensibilem & visibilem. Sed alia Ecclesiâ, ante Lutherum existens, non potest ostendi, in qua melius fuisset prædicatum Verbum Dei, quam Ecclesiâ Romana: ergo si prædicatio & auditio Verbi Divini ef-

RE 2

set

set nota veræ Ecclesiæ, probaret, nostram Romanam immediatè ante Lutherum fuisse veram Christi Ecclesiam, consequenter Lutheranorum esse falsam, quia defecerunt à vera. Deinde alibi dicunt Lutherani, externum Verbi ministerium posse esse corruptum; quomodo igitur sine contradictione puram incorrupti Verbi prædicationem statuere possunt pro signo essentiali & inseparabili veræ Ecclesiæ, uti tamen faciunt?

Probatur 5. Vera Christi Ecclesia juxta Lutheranos est *congregatio Sanctorum*, invisibilis & à mundo non cognoscibilis: ergo ex nullis signis potest ab hominibus cognosci. Ergo neque ex prædicatione legitima Verbi.

Probatur 6. Prædicatione legitima Verbi est nota communis, quam omnes Sectæ etiam hæreticorum pro se adducunt, & eodem jure, quo Lutherani, adducere possunt, nimirum Calvinistæ, Zvingliani, Donatistæ, Ariani &c. Probent enim Lutherani infallibiliter, se melius & purius prædicare Verbum Dei, quàm prædicent Calvinistæ, Ariani &c. Aferant vel unicum argumentum speciale & solidum, suam prædicationem, consequenter fidem, esse meliorem, quàm sit Calvinistarum &c. nam 1. Fundatores sunt pares, Lutherus & Calvinus, uterque apostata ab Ecclesia Romana. 2. Utrique tam Lutherani quàm Calvinistæ nituntur eodem & unico fundamento, Scripturâ nimirum juxta proprium dictamen intellectâ. 3. In principalibus erroribus conveniunt, nempe asserendo, hominem justificari sola fide, man-

data Dei observari non posse &c. 4. Utrique credunt, alterius Partis sectam esse falsam. 5. Utrique dicunt, Ecclesiam defecisse, & à se restitutam, reformatam &c. 6. Uterque fundator, Lutherus & Calvinus, caruit legitima vocatione, eamque ipsdem probat argumentis &c. Nullam igitur notam veræ Ecclesiæ habent Lutherani sibi propriam, & quæ non sit communis Calvinistis, imò quam non eodem jure asserere potuissent antiqui hæretici ad probandam suam sectam, prætendentes v.g. puram Verbi prædicationem. Notent hæc Lutherani, & meminerint, Majores suos nunquam potuisse aliquid solidi respondere Patri Kedd, identidem postulanti, ut probent, suam sectam esse meliorem Calvinisticâ, vel aliâ Sectariorum.

Dico. 2. Neque legitima Sacramentorum administratio est nota veræ Ecclesiæ. Probatur ipsdem argumentis, quibus prior assertio, nimirum 1. quia, quatenus legitima est, non est notior Ecclesiâ, sed potius ex declaratione Ecclesiæ constare potest ac debet, quænam sit legitima administratio. Administratio autem qualiscunque non potest esse nota, cum aliqua administratio Sacramentorum detur apud omnes Sectarios & Hæreticos. 2. Quia administratio valida & legitima Sacramenti Baptismi est communis verè omnibus hæreticis, ut fateatur Lutherani: ergo non est propria, essentialis, & inseparabilis nota veræ Ecclesiæ, quod tamen ipsi requirunt ad veram notam. 3. Si legitima administratio Sacramentorum est inseparabilis à vera Ecclesia, quæ debet

debet esse perpetua, tunc ante Lutherum Romana fuit vera Ecclesia, & consequenter Lutherana, ab ea desciscens, falsa. 4. Quia juxta Lutheranos vera Ecclesia Catholica est invisibilis: ergo ex legitima administratione Sacramentorum tanquam ex signo non potest cognosci. Vel, si cognosci potest, vera Ecclesia semper debet esse cognoscibilis mundo, & visibilis, quod est propudiosam Lutheranorum defectionem ex latebris protrahere. 5. Quia eodem jure Sectarum & Hæretici omnes dicunt, penes se esse legitimam administrationem Sacramentorum, quo Lutherani id dicunt. 6. Denique, quia neque de natura, neque de numero Sacramentorum satis constat sine auctoritate Ecclesie: ergo multò minùs de legitima administratione: ergo hæc non est notior quam Ecclesia.

5. Ob. 1. Per eandem notam discernitur vera Ecclesia à falsa, per quam discernuntur veri Christiani à falsis: sed veri Christiani à falsis discernuntur per doctrinam: ergo & vera Ecclesia à falsa: ergo doctrina vera, seu pura prædicatio Verbi est nota legitima veræ Ecclesie. 2. Ecclesia falsa dignoscitur ex falsa doctrina: ergo etiam Ecclesia vera ex vera doctrina. 3. Primitiva Ecclesia dignoscebatur ex vera doctrina Apostolorum juxta illud Act. 2. *Erant perseverantes in doctrina Apostolorum*: ergo etiam moderna Ecclesia debet dignosci ex eadem. R. ad 1. Dist. Ma. Per quam discernuntur veri Christiani collectivè, vel in genere; C. Ma. Christiani veri in particulari, vel seorsim

sim singuli in individuo sumpti. N. Ma. Veri Christiani collectivè, vel in genere sumpti, sunt ipse cæterus Christianorum verorum, seu vera Ecclesia, quam utique non discernimus ex auctoritate Ecclesie, sed ex notis suprâ allatis & ex motivis credibilitatis extrinsecis. Veros autem Christianos in particulari, & seorsim sumptos, discernimus ex eo, quia profitentur doctrinam ab Ecclesia propositam, & infallibiliter declaratam, adeoque potius per auctoritatem Ecclesie, quam profitentur, & de qua antecedenter constare debet, quam per doctrinam. Ad 2. Si aliunde certò constat, quòd doctrina sit falsa. C. A. Secus. N. A. & sub eadem distinctione Conf. Si de doctrina evidenter & apertè constaret, quòd sit vera & Apostolica, tunc utique ex ea posset discerni vera Ecclesia; cum autem de ipsa non certò constat independentè ab auctoritate Ecclesie (multò minùs evidenter) esse non potest nota veræ Ecclesie, utpote non notior suo significato. Ad 3. N. A. Doctrina sola Apostolorum non erat nota veræ Ecclesie, sed ut vestita & firmata miraculis, prophetijs, aliisque signis credibilitatis; propter cujusmodi signa etiam moderna Ecclesia creditur, & dignoscitur esse vera; per Ecclesiam autem explicantem primum dignoscitur vera doctrina.

Dices. Per eandem notam cognoscitur vera Ecclesia, per quam cognoscitur verus Doctor: sed verus Doctor cognoscitur, & discernitur à falso per veram doctrinam: ergo & vera Ecclesia per veram

doctrinam purè prædicatam. R. Dist. Ma. Per quam cognoscitur verus Doctor, qui docet res obscuras & infallibiliter. C. Ma. Qui docet res evidentes, vel obscuras solùm probabiliter. N. Ma. & Dist. Mi. Sed verus Doctor cognoscitur per doctrinam, evidenter veram, vel obscuram quidem, quam tamen docet infallibiliter. C. Mi. Si tradit doctrinam obscuram, & solùm probabiliter. N. Mi. & C. Doctrina veræ Ecclesiæ est obscura, nec evidenter vera, & quoad nos neque infallibiliter vera, seu cognita ut vera, nisi per auctoritatem Ecclesiæ: ergo de hac prius debet constare.

6. Ob. 2. Nulla est certior nota alieujus rei, quam id, quod essentialiter ipsi competit, & quidem soli, ac semper; cum nota essentialis debeat esse proprietas rei quarto modo, uti risibilitas respectu hominis: sed pura Verbi Divini prædicatio essentialiter competit veræ Ecclesiæ, & quidem soli, ac semper: ergo. R. Dist. Ma. Si illud sit etiam notius quoad nos. C. Ma. Secus. N. Ma. Est prima & necessaria dos bonæ notæ, ut sit notior, quam res, quam denotat, & ut signum sit clarius ac manifestius suo significato, ut patet evidenter; nam ineptus est, qui ignotum vult probare per aliud æquè, vel magis ignotum. Sic etiamsi rugibile sit de essentia leonis, & risibile proprietas essentialis hominis, tamen nec per rugibile leonem, nec per risibile hominem dignosco, nisi rugibile, vel risibile (quæ æquè mihi ignota sunt, ac leo & homo) per effectus & operationes accidentarias se

prodat, nempe per rugitum, per risum &c. Hoc argumentum fortè procederet, si Ecclesia constaret ex meris Angelis, qui essentias rerum intuitivè cognoscunt, & discernunt: hominibus verò in hac vita necessarium est essentias rerum indagare per effectus & proprietates, quæ incurrunt in sensus.

Dices. Per illud aliqua res optimè distinguitur ab alijs, per quod constituitur: sed vera Christi Ecclesia constituitur per veram doctrinam: ergo. R. Dist. M. Optimè distinguitur ab alijs in se & quoad se. C. M. Quoad nos. N. M.

7. Ob. 3. Scriptura S. est notior quam Ecclesia: ergo & doctrina vera, seu purè prædicata: ergo nihil obstat, quò minus doctrina, purè prædicata, sit nota veræ Ecclesiæ. M. prob. vera Ecclesia probatur ex Scriptura juxta S. Augustinum l. de unit. Eccl. ubi dicit: *Nolo hominum documenta, sed Divinis Oraculis S. Ecclesiam demonstrari.* R. N. M. Nam de Scriptura constare sufficienter non potest nisi per auctoritatem & declarationem Ecclesiæ, ut demonstratum est in *Lutheranismo constanter errante* & supra de Scriptura. Ecclesia insuper existit ante Scripturam S. Augustinus contra Donatistas, qui Ecclesiam solà Africā arctatam esse volebant, rectè procedit, petendo ab ipsis, ut ex Scriptura S. id clarè probent; cum Scriptura sæpius doceat clarè oppositum, scilicet veram Ecclesiam debere esse diffusam per totum orbem, ad eam convertendas omnes gentes &c. Adeoque Scriptura ipsa docet, Universalitatem, & Conver-

versionem Gentium, esse notas verae Ecclesiae.

Dices: Si ex Scripturis probentur notae & signa verae Ecclesiae, tunc Scripturae sunt notiores ipsis notis, adeoque & Ecclesia ipsa: ergo. R. Ex Scripturis non possunt probari notae & signa verae Ecclesiae, nisi facta hypothesi, quod sint Scripturae jam acceptatae, & aliunde admittantur, ac insuper clare loquantur. Simpliciter autem ipsae probari debent ex auctoritate Ecclesiae.

8. Ob. 4. Quaecunque Ecclesia habet sinceram Verbi praedicationem, & legitimam Sacramentorum administrationem, illa est vera: sed Ecclesia Lutherana habet sinceram praedicationem Verbi, & legitimam Sacramentorum administrationem: ergo est vera Ecclesia. Ita Gerardus n. 145. M. prob. Varijs textibus. v. g. *Ovis mea vocem meam audiunt.* Joan. 10. *Mundans eos*

lavacro in verbo vite. Eph. 5. *Vos mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis.* Jo. 15. *Evangelium virtus DEI est in salutem omni credenti.* Rom. 1. R. 1. C. M. sed N. ejus suppositum, quod Ecclesia vera dignoscatur ex praedicatione Verbi, ex collatione Baptismi, & Sacramentorum, tanquam ex notis; id enim neque textus, in utiliter (ut fieri amat à Lutheranis) cumulati, probant, sed ad summum, ibi esse Ecclesiam veram in se (non quoad nos, seu cognitam ut veram) ubi pure praedicatur Verbum, & recte administrantur Sacramenta, quod ultro fatemur; cum utique sit eadem quaestio, ubinam sit vera Ecclesia, & ubinam sit pura Verbi praedicatione &c.? Sed R. 2. N. m. absolutissime, cum sit nugatoria principij petitio, & quam omnes Sectarii ac Heretici pro se eodem jure formare possunt.

ARTICULUS II.

Examinantur tres aliae notae, quas superaddit M. Lomer.

SUMMARIUM.

1. Primam ex suis notis proponit M. Lomer, petitam ex gloria DEI. Simulque inchoatur responsio nostra. 2. Proponit alteram, ex solatio morientium fabricatam. Simulque iterum inchoatur nostra responsio. 3. Proponit tertiam, ex via securitate desumptam. Et rursus inchoatur nostra refutatio. 4. Lutherana Secta non in omnibus	suis dogmatis maxime & uni^o spectat gloriam DEI. 5. Nec tentatis & morientibus dat optimum solatium, ut fuse & evidenter demonstratur. 6. Nec in omnibus articulis tenet viam securissimam. 7. Misera M. Lomeri responsio, & infausa. 8. Nota Lomeriana omnibus vel sal-

tem pluribus hereticorum sectis communes sunt.

9. Frustra conantur Adversarij sua in particulari justitias & salutis

certitudinem absolutam invenire in Scriptura S.

10. Frustra in morte & merito Christi.

I. Sciendum 1. M. Godesfridum Lomer primam, quam duabus jam refutatis notis adjungit, in favorem Ecclesie Lutheranae sic proponere: *illa est vera Ecclesia, que in omnibus suis dogmatibus maxime & unice spectat gloriam DEI: sed Evangelica (Lutherana) in omnibus suis dogmatibus maxime & unice spectat gloriam DEI: ergo est vera Ecclesia.* *Saur, Brunnen, Cur p. 389.* Major videtur Lomero legitima & innegabilis. Si tamen eam formasset Catholicus, fortassis iterum foret ipsi suspecta tanquam sophistica, identica, & petitio principij, uti per incredibilem inscitiam, non sine stupore peritorum, nuper in libello cit. disc. 11. pag. 173. *Majorem* hujus Syllogismi à R. P. Casp. Mändl in folio propositi pro identica & petitione principij habuit: *Religio, qua credit hereses, ab Ecclesia primorum 4. seculorum damnata, est falsa Religio: atqui Lutherana credit hereses, ab Ecclesia primorum 4. seculorum damnata: ergo est falsa Religio.* Hunc Syllogismum ait similem esse huic: *Religio multum falsa est falsa: Lutherana est Religio multum falsa: ergo est falsa.* M. Lomer! estne hæc illa peritia Logicalis, & ars faciendi & tractandi Syllogismos, quam jactas p. 167. etiam apud vos reperiri, dicens: *Dasi wir auch mit dem Ergo umgehen oder Syllogismos machen können? Si Major*

Mändliana est petitio principij, & propositio identica, tunc ideo, quia Religio falsa, & Religio credens hereses realiter, ut loquimur, sunt idem; hæc enim videtur esse ratio M. Lomeri, & certe alia assignari nequit. Jam verò si identitas realis inter subjectum & predicatum facit propositionem identicam, & petitionem principij, impossibilis est ulla vera propositio affirmativa Categorica, quæ non sit petitio principij; cum in omni propositione affirmativa Categorica vera necessario à parte rei & objectivè idem sint subjectum & predicatum. *scilicet!* Dein Syllogismus, quem subjungit M. Lomer, ac similem dicit Mändliano, imprimis non est similis, quia in Mändliano termini non sunt *formaliter* iidem, nempe *docens hereses, & falsa*, licet *realiter* dicant idem: e contra in altero Syllogismo termini saltem inadæquatè sunt *formaliter* iidem, nempe *multum falsa, & falsa*. Dein etiam iste alter Syllogismus bonus est, neque petitio principij, sed procedit à *Majore ad Minus*; evidens enim est, Religionem illam, quæ *multum* falsa est, esse *simpliciter* falsam; sicut evidens est, cum, qui *valde* est doctus, esse *simpliciter* doctum, qui habet 15. crucigeros, etiam habere 8. 3. 1. crucigerum. Ego igitur erga M. Lomer volo esse liberalior, & concedo, Syllogismum, quem fecit, esse bonum quoad formam, non verò quoad materiam;

riam; cum *Minor* sit falsissima, cujus falsitatem demonstrabo in assertione prima postea ponenda. *Majorem* limito, & dico, illam Ecclesiam esse veram, quæ maximè & unicè (ultimatò) spectat gloriam Dei in omnibus, & quidem eo modo, quo Deus vult: nam vera Ecclesia immediatè non tantùm gloriam Dei, sed etiam spectare debet salutem hominum (licet hanc ultimatò referre debeat ad Dei gloriam) item spectare & promoveri debet, gloriam Dei omni & solo illo modo, quem Deus sibi gratum esse nobis revelavit.

2. Sciendum 2. Alteram notam à M. Lomer ita statui p. 390. *illa Religio est vera, quæ per suos articulos tentatis & morientibus optimum dat solatium ad tranquillandam conscientiam: sed Religio Evangelica (Lutherana) per suos articulos tentatis & morientibus optimum dat solatium: ergo est vera Religio.* In hoc argumento iterum *Minor* est falsissima, sicut in præcedenti, possitque optimo jure dici petitio principij, cum supponat id, quod est in questione, sicut & *Minor* præcedentis argumenti; sed hoc dissimulato ejus falsitatem luculentè ostendam in assertione 2. sequente. Hic iterum limito *Majorem*: illa Religio est vera, quæ maximum tribuit solatium &c. verè, ex solidis fidei principijs, faciendo spem firmam & prudentem, aut certitudinem etiam moralem. T. M. quæ maximum dat solatium &c. falsò, imprudenter, ex nullis, vel saltem infirmis fundamentis, faciendo temerariam præsumptionem, & certitudinem Metaphysicam fingendo. N. M. Posterjori modo se

R. P. Pichler Theol. Polemica,

habet Religio Lutherana, ut deinde docebo.

3. Sciendum 3. Tertiam notam Lomerianam reperiri p. 411. in hunc modum expositam: *illa est vera Ecclesia, quæ in omnibus fidei articulis tenet viam securissimam: sed Ecclesia Evangelica (Lutherana) tenet viam securissimam in omnibus fidei articulis: ergo est vera.* In hoc argumento *Majore* est valde imperfecta, versatur enim in itinere, & nescit, quò tendat: *quæ viam tenet securissimam*, ait: sed quò? An ad cælum, vel ad infernum? Ad Deum, vel diabolum? *Minor* est rursus falsissima, ut luce meridiana clariùs patebit ex assertione 3. Interim noto, *Minorem* & ejus probationem, quæ dicit, viam securissimam esse niti unicè Verbo Divino in Scripturis revelato, esse iterum petitionem principij, & supponere id, de quo est maximalis & questio. Deinde adverto, hanc notam, uti & præcedentes duas, serè coincidere cum nota pura prædicationis Verbi, jam rejecta in art. præcedente, cum omnes nihil aliud re ipsa sint, quàm doctrina Scripturæ, quam omnes hæretici semper adhibebant ad probandam suam sectam: imò & diabolus adhibuit contra Christum, cum eum tentaret. Unde jam suprâ istæ notæ Lomerianæ rejectæ sunt implicite & quoad rem ipsam, utpote falsis sectis applicabiles, & non notiores Ecclesiâ. Nihilominus tamen ulterius

4. Dico 1. Lutherana secta non in omnibus suis dogmatis maximè & unicè spectat gloriam Dei. Probatur evidenter, asserendo aliqua ejus dogmata, præsertim

Sf

praesertim circa illas materias, in quibus Lomerus suam *Minorem* probare volebat. Itaque Lutherana secta docet 1. Hominem non esse liberum, nec habere vires, ut possit credere, Deum amare, poenitentiam agere &c. ergo si hos actus omittit, vel non peccat; vel si peccat, Deus est auctor peccati, infidelitatis, impenitentiae &c. 2. Deum praecipere impossibilia, & tamen transgressores punire aeterna & terribili poena. 3. Christum esse mediatorem inter Deum & hominem secundum Naturam Divinam. 4. Sanctos in caelo, dilectos Dei amicos, non posse cultu sacro seu religioso. 5. Hominem justificari sola fide. 6. Peccata non tolli per Baptismum & poenitentiam, sed solum regi, & non imputari, licet maneant in anima. 7. Substantiam panis & vini manere cum Corpore Christi, ut adeo sensus verborum Consecrationis non sit amplius *hoc*, sed: *hic* (adverbialiter) *est corpus meum*, seu in hoc loco. 8. Nullum dari verum & proprie dictum Sacrificium in Nova Lege &c. &c. Atqui haec & similia dogmata evidenter non spectant gloriam Dei: sed potius blasphema sunt, Deoque injuriosa, ejusque cultum minuunt; siquidem 1. facit Deum auctorem peccati. 2. Imprudentem & tyrannum. 3. Christum qua Deum deprimat infra Patrem. 4. Deum & Christum privat cultu, quo coluntur in Sanctis suis. 5. Aperit latam portam omnibus sceleribus, & offensis Dei, studiumque charitatis Divinae ac aliarum virtutum extinguit. 6. Deum facit amare & salvare peccatores re ipsa & in

se adhuc maculatos. 7. Verba & proprietatem verborum Christi corrumpit. 8. Praecipuum Religionis, quo Deus maxime colitur, actum tollit &c. &c. Estne hoc unice & maxime spectare gloriam Dei? Vide p. 267. seqq. plura in hanc rem.

Dico 2. Lutherani non possunt esse certi certitudine fidei & absoluta de sua justitia, & salute aeterna. Adeoque Lutherana Religio testatis & morientibus non dat optimum solatium; quia hoc consistit in illa metaphysica certitudine, ac fiducia absoluta, seu fide speciali de sua justitia & salute, ut M. Lomer clarius se explicat p. 502. *setzen Abfertigung*.

Probat 1. Illud non potest credi fide Divina, certa, speciali, & absolute, quod a Deo non est absolute & in particulari revelatum: sed Lutheranis (& ordinariè nulli hominum) absolute & in particulari non est revelatum a Deo, quod sint justii, & salvi futuri: ergo. Ma. est clara, Min. probatur evidenter tum negative; quia Lutherani nullum possunt adducere textum ex tota Scriptura S. in quo alicui in particulari & absolute promissa sit a Deo justitia & salus aeterna: tum positive, asserendo textus, qui tantum *in genere*, & *sub certis conditionibus* fidei, charitatis, poenitentiae, conversionis ad Deum ex toto corde &c. justitiam & salutem promittunt (quae tamen conversio ex *toto corde* Lutheranis videtur impossibilis) Tales textus sunt: *Cum quaesieris Dominum Deum tuum, invenes eum: si tamen toto corde quaesieris, & tota tribulatio-*

no anime tue. Deut. 4. v. 29. Si con-
versus in corde suo egerint penitentiam,
& reversi fuerint ad te in toto corde
suo, & in tota anima sua, in dimit-
tes populo tuo &c. 2. Paral. 6. v. 36.
seqq. Nunc autem reconciliavi in
corpore carnis ejus per mortem, exhi-
bere vos sanctos, & immaculatos, &
irreprehensibiles coram ipso; si tamen
permanetis in fide, fundati & stabiles.
Coloss. 1. v. 22, 23. Qui diligit me,
diligetur à Patre meo. Jo. 14. Qui
habet mandata mea, & servat ea, ille
est, qui diligit me. Ibidem. Ergo
promissiones sunt tantum genericæ &
conditionatæ.

Confirmatur 1. Scriptura S. potius
docet oppositum, nimirum neminem
(de via ordinaria) esse certum, an sit
justus, an salvandus. v. g. Quis potest dice-
re, mundum est cor meum, purus sum à
peccato? Prov. 20. v. 9. Sunt justus at-
que sapientes, & tamen nescit homo,
utrum amore, an odio dignus sit. Eccl.
9. v. 1. Delicta quis intelligit? ab occul-
tis meis munda me. Pl. 18. v. 13.
Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc
justificatus sum. 1. Cor. 4. v. 4. Cum
metu & timore salutem vestram ope-
ramini. Phil. 2. v. 12. Tu autem
fide stas, noli altum sapere, sed time.
Rom. 11. v. 20. Qui se existimat stare,
videat, ne cadat. 1. Cor. 10. v. 11.

Confirmatur 2. Exemplo virorum,
qui à toto Orbe Christiano semper
habiti sunt pro sanctissimis, ut erat
David, Job &c. item Paulus, Hi-
larius, Bernardus &c. qui timebant
à judicij Divinis, ac de sua justitiâ &
salute erant admodum solliciti. Ne-

& P. Pichler Theol. Paderborn

cum alijs predicavero, ipse reprobis ef-
ficiar. Dicebat Paulus 1. Cor. 9. v.
27.

Confirmatur 3. Textus Scripturæ,
quibus Lutherani probant, se justifi-
cari per fidem & salvari, plerumque
sonant præcisè fidem mysteriorum de
Christo, non autem fidem fiducialem,
multò minus certissimam & absolutam
spem. Quis autem dicat, hominem
certò justificari per fidem mysteriorum
de Christo, & salvari? Certè Judas
habuit hanc fidem, imò & terrorem
de peccato (in quibus consistit peni-
tentia juxta Lutheranos) dum ante su-
spendium dixit: Peccavi tradens san-
guinem justum. Mat. 27. & tamen nec
justus nec salvus factus est.

Probatum 2. ex ratione multiplici.
1. Lutherani vel creduat absolute
quòd sint justus, & certò salvandi, quid-
quid fecerint; vel conditionatè, scilicet
si fecerint ea ritè, quæ requiruntur ad
justitiam & salutem? Si prius; manifestè
desipiunt contra claram Scripturam,
quæ requirit fidem supernaturalem,
charitatem Dei, dilectionem proximi,
dolorem de peccato &c. si posterius;
tunc eo ipso non possunt credere cer-
tissime & fide Divina; quia ipsis reve-
latum in particulari non est, an ea om-
nia ritè fecerint. 2. Lutherani vel
jam sunt justus, cum incipiunt credere,
se esse justos, vel tunc non sunt justus?
Si prius? non justificantur per fidem,
utpote jam antecedenter justus: si poste-
rius; justificantur per fidem falsam, &
per mendacium: credere enim se esse
justum, cum nondum sit, est falsum, vel
se ipsum fallere: quomodo ergo Luthe-

562

caus

rani possunt esse certi certitudine fidei de sua iustitia, consequenter & de salute? Neque dicas, in eodem instanti, quo incipiunt credere, fieri iustos, fidem tamen esse in priori signo naturæ ad iustitiam. Sic enim daretur mutua prioritas; nam fides juxta te est prior naturæ ad iustitiam; ac iustitia vicissim est prior ad fidem, quia est objectam materiale fidei. 3. Hæc certitudo affectata, & præsumptuosa fiducia facit homines insolentes, petulantes, & ducit ad omnem laxitatem ac vitia, utpote jam certos de salute, remissione peccatorum &c. quomodocunque vivant, modò interim fortitet credant, sibi esse remissa peccata propter Christum, sèque fore salvos: ergo non potest dari talis certitudo, utpote valde minuens gloriam Dei, quæ ex studio vitæ bonæ hominum aliàs redundaret in eum.

Probatur 3. ex principijs Lutheranorum. Fides justificans & salvifica juxta ipsosmet debet esse supernaturalis propter gratiam ex meritis Christi, sine qua nihil possumus ad salutem conducibile, item conjuncta cum vera dilectione, vera penitentia, & juxta plerosque cum bonis operibus; aliàs enim non est vera fides, ajunt, si non *operetur per charitatem*. Gal. 5. v. 6. Atqui Lutherani non sunt certi Metaphysicè, & certitudine fidei, quòd habeant fidem supernaturalem (cùm supernaturalitas & spiritualitas per species proprias à nemine possit clare cognosci & discerni, utpote transcendens vim hominis cognoscitivam merè naturalem & sensibilem) aut fidem conjun-

ctam cum vera dilectione &c. cùm hæc iidem debeat esse supernaturalis, & necessariò supponat observationem mandatorum Dei, quæ juxta ipsos est impossibilis: ergo. Confirmatur. Ponamus morientem peccatorem, qui in agone credat, se esse justum & fore salvum; quomodo talis potest esse certus de sua iustitia & salute per suam fidem, quam nescit esse veram, & talem, quæ operatura esset per charitatem, superviveret. Si verò ad obtinendam iustitiam præter fidem statim requiratur charitas, falsum est ipsorum principium, quòd homo per solam fidem iustificetur & salvetur.

Probatur 4. Lutheranis non est certum Metaphysicè, quòd sint verè renati seu ritè ac validè baptizati; cùm id tantùm intelligant fide humana, quia scilicet asserunt parentes, cognati &c. qui non tantùm decipere, sed etiam ipsi poterunt decipi, putantes adhiberi verum Baptismum, cùm tamen fortè, quod accidere potuit, aliquid ex essentialibus defuerit. Atqui sine Baptismo nemo potest esse justus, & salvari; nemo nisi verè renatus potest placere Deo, & particeps fieri meritorum Christi; nemo nisi ritè baptizatus est in Ecclesia Christi, extra quam nulla est salus: ergo Lutherani non possunt esse Metaphysicè certi de sua iustitia & salute.

Probatur 5. Et quæro ex Lutheranis, unde habeant Metaphysicam fidei certitudinem de sua iustitia & salute? 1. An ex promissionibus Divinis? Sed istæ non sunt factæ ulli ipsorum in particulari, & absolute, sed in genere omnibus sub certis conditionibus, si ritè credi-

derint, verè dilexerint; dignam pœnitentiam egerint; validè baptizati sint &c. de quarum conditionum purificatione nulli ipsorum est facta particularis promissio. 2. An ex meritis Christi? Sed Christus meritis & mortuus est pro omnibus; an igitur dicent, omnes omnino homines de sua iustitia & salute esse certissimos? 3. An ex fide firma in meritis Christi? Sed revelatum nulli ipsorum est, quòd habeant veram fidem supernaturalem, & vivam, quæ operetur per charitatem: imò Lutherani putant, quòd non possint tam perfectè credere, & Deum amare, quam perfectè tamen ipsis præcipitur sub peccato gravi; peccant igitur graviter etiam credendo & amando: quomodo ergo peccando graviter possunt certificari de sua iustitia & salute? 4. Unde sciunt certò, se ante obitum acturos veram pœnitentiam, & morituros sine peccato sibi imputato, nec subita morte in peccatis opprimendos? Unde illi, qui se credunt iustos, certissimè sciunt, se in iustitia hac perseveraturos usque ad extremum spiritum? Quamvis enim dentur promissiones Divinæ, ex se certissimæ, tamen sunt conditionatæ, ut fatetur M. Lomer p. 517. *fortgesetzt. Abfert.* nostramque cooperationem liberam cum gratia Dei supernaturali requirunt, quam Deus dat tentatis, ut faterur idem p. 181. *Saur. Brunnen.* Cur (notetur hic incidenter, quomodo Lomerus circa libertatem sibi contradicat; hic enim admittit liberam cooperationem hominis in spiritualibus rebus internis, negat autem p. 217. *fortgesetzt. Abfert.*

figung) Quomodo ergo fide Divina certi sunt certitudine absoluta (conditionatam enim, quam nos Catholici admittimus, rident, utpote qua semper nos facit dubitare, ut ajunt, de nostra salute) de sua cooperatione libera, de perseverantia, de salute?

Ad ejusmodi quaesita M. Lomer p. 522. seqq. & p. 512. *fortgesetzt. Abfert.* tam miserè responder (imò non responder, cum semper petat principium) ut quilibet, nisi sponte cæcus sit, videat vanitatem responsi, ac miretur, quomodo homines ceteroquin prudentes ita dementari possint, ut firmissimè credant, ac certissimos se cogere velint de sua iustitia ac salute. Qua securitate noxia sopiti negligunt media ad salutem necessaria, Sectam suam vel ex hoc capite amaro incipiunt, sicut qui amant eos, qui sibi semper lata & prospera nuntiant, utut falsissima sint. Dixi *dementari* (ignoscant mihi duriusculum verbum) vix enim in alia re magis & apertius delipere ac decipi Lutheranos existimo, quam in hac spuria, affectata, præsumptuosa, perniciosa, ac sponte ficta certitudine. Si *absolutè* sunt certi, quare suos, præsertim moribundos, adeò hortantur ad credendum, perseverandum &c.? Ergo hoc ipso nec sibi ipsis videntur absolutè certi de sua perseverantia & salute.

Dico 3. Lutherani non in omnibus articulis tenent viam securissimam. Probatur evidenter. Si in omnibus tenerent viam securissimam, tunc ideo, quia in omnibus sequuntur Verbum Divinum in SS. Scripturis revelatum; hæc enim est unica ratio, quam assert M. Lomer,

mer, & unica credendorum regula apud Lutheranos & alios Sectarios ac Hæreticos. Atqui imprimis non in omnibus sequuntur Verbum Divinum in SS. litteris expressum; deinde non sufficit tantum sequi Scripturam seu Verbum Dei scriptum, sed necessarium debet etiam admitti Verbum Dei non scriptum, per Ecclesiam nobis non minus loquentis quam per Scripturas: ergo. *Minor* habet duo membra, primum probare hic nimis longum foret, cum tangat omnes materias particulares, ideo hic securè supponi potest tum ex dictis tum ex dicendis: ut tamen in uno vel altero articulo paradigma habeas, quomodo in omnibus articulis Lutherani sequuntur Scripturam S. lege iterum & expende præcedentes duas conclusiones. Alterum membrum fusè & luculentè demonstravi in thesibus præcedentis anni, quibus titulus *Lutherani solum constanter errans in primis fidei principijs*, & supra de Scriptura; ubi evidentè ostendi necessitatem Traditionum, & simul quòd Lutherani, aut alij Apostata, nunquam ex ullo solido & infallibili fundamento probare possint sine Verbo Dei non scripto, seu sine auctoritate & traditione Ecclesiæ 1. dari aliquam Scripturam S. inspirante Deo conscriptam. 2. Eam his, & non alijs, libris & capitibus esse comprehensam. 3. Eam esse adhuc puram & integram. 4. Legitime versam à Luthero in idioma Germanicum. 5. Illius sensum genuinum, & legitimam interpretationem. 6. Nihil esse credendum & faciendum, nisi SS. litteris expressum, aut inde per claram consequentiam in

particulari materia deductum sit. Hæc autem omnia nisi probaverint efficacissimè argumento certo & infallibili (quod repudiata Ecclesiæ auctoritate prorsus impossibile est) nullibi securum pedem figere, nullam fidem Divinam & certam elicere possunt, similesque sunt ijs, qui uno pede ambulare, aut unâ alâ niterentur volare.

Conatus quidem est M. Lomer p. 312. seqq. *Saur, Brunnen*. Cur ad unum vel alterum ex his punctis respondere; sed ita, ut longè meliùs sibi consilium sibi omitendo. Postquam enim crasso mendacio mihi affinxit, quasi docerem, nec Spiritum internum, nec interna vel externa ipsius Scripturæ critiria, *una cum testimonio Ecclesiæ, auch mit Einschließung des Zeugnißes der Kirchen*, simul sumpta non sufficere ad probandum, an, & quanam Scriptura sit Verbum Divinum (cum tamen ego prorsus oppositum doceam, scilicet Ecclesiæ testimonium esse efficacissimum, ex omnibus unquè convincens, ac infallibiliter docens, an & quanam Scriptura sit purum Dei verbum, ut pag. 310. præcedente M. Lomer hæc mea verba citans apertè fateatur ipsèmet.) Postquam, inquam, crasso mendacio mihi affinxit, ac simul sibi intra duas paginas apertè contradixit, me fugillat, quasi nimis obiter transiliissem allata ab ipso critiria, præsertim quartum ex internis, quod sunt *vaticinia*, in Scripturis reperta de rebus, antequam fierent, longo tempore prædictis. Quam vaticiniorum de rebus futuris adimpletionem videtur cæteris omnibus præferre, ac habere pro suffi-

cienti

cienti argumento ad probandum, an & quanam Scriptura sit Divina.

At prorsus infirmo totam fidei suae machinam fundamento inadi leuam vaticinia impleta pro præcipuo Scripturæ, totius credendorum regulæ, argumento statuit. 1. Quia sic ex catalogo librorum Canonicorum expungere debet integra volumina, & capita, præsertim Novi Testamenti, nimirum quatuor Evangelia, epistolas Apostolicas, actus Apostolorum &c. cum in his, saltem plerisque, vel nulla, vel non nisi paucissima (in uno vel altero capite) vaticinia de rebus futuris (& jam impleta) reperiantur. 2. Quia, quod vaticinia de rebus futuris postea impleta sint, plerumque solum constat ex traditione Ecclesiæ; si vero Scriptura v. g. Novi Testamenti testetur, vaticinia esse impleta v. g. de Christo, de ipsa hac Scriptura, id restat, constare non potest, nisi ex auctoritate & traditione Ecclesiæ. 3. Quia vaticinia Scripturæ multa ita obscura sunt, ut sine auctoritate Ecclesiæ nesciatur, an impleta jam sint, vel deinceps primum implenda, utrum propheta de rebus futuris vaticinatus sit, an præsentia, vel præterita descripserit, eò quod Prophetæ frequenter utantur Tempore præterito, vel præsentis, dum futura prædicunt. 4. Si aliqua sint clariora, v. g. de Christo; iterum sine traditione Ecclesiæ nobis constare non potest, an ejusmodi vaticinia, adeo clara de Christo, non primum scripta sint à Christianis, postquam ea contigisse conspexerunt, ut eos arguebant Gentiles. 5. Quia donum prophetiæ est gratia gratis data, & concedi etiam potest alijs,

non scribentibus libros Canonicos, usque concessa fuit Sybillis, Ethnicis virginibus. Et quæso nunquid in Ecclesia reperiantur aliqui libri (v. g. Malachia prædicentis futuros Pontifices, vita S. Xaverij &c.) complura vaticinia jam impleta continentes: Imò Lutherani simpliciores putant, in libris Lutheri reperiri aliquas prophetias jam impletas; an propterea M. Lomer hos libros habebit pro Canonicis & Scriptura S. 6. Quia ipse Lomerus p. 425. faretur, etiam falsos prophetas subinde prædixisse futura, nec propterea cerum, in quo vixerunt, veram fuisse Ecclesiam; Deumque ab his cavere voluisse Deut. 13. 1. seqq. Et Christus attendere nos jubet à falsis Prophetis. Mat. 7. Si igitur vaticinia non infallibiliter probant veram Ecclesiam juxta Lomerum, cur probent existentiam & veritatem Scripturæ? Hæc incidenter; non enim hic & nunc animus est refutare tractatum Lomeri, sed solum ostendere, quam infeliciter ipsi cesserit jactus, quo meum libellum impetere conabatur, ac simul demonstrare, Lutheranos non in omnibus fidei articulis securissimam tenere viam, cum de ipsius Scripturæ existentia, veritate, canone, integritate, puritate, versione, ac vel maxime de sensu & interpretatione neutiquam securi sint, & consequenter nec de illo alio articulo; eò quod nihil credendum putent, nisi in Scripturis expressum, aut clarè indè deductum sit.

Denque observo, has additias tres vera Ecclesiæ notas, quas statuit M. Lomer, communes esse omnibus, vel saltem compluribus Sectarijs & Hæreticis

cis. Eodem enim jure, quo Lutherani, dicere possunt, nec minoribus argumentis probare Calvinista, Zwingliani, Novatiani &c. se in omnibus dogmatis maximè & unicè spectare gloriam Dei, firmissima fide credere, se esse prædestinatos, justos, & certò beandos propter merita Christi, atque securissimam tenere in omnibus articulis viam, eò quòd soli Scripturæ ritè intellectæ innitantur. Quales igitur hæc sunt notæ, quæ etiam falsis Sectis communes sunt?

9. Ob. 1. Contra 2. assertionem ex Scriptura. *Ipsè Spiritus reddit testimonium Spiritui nostro, quòd sumus filij DEI.* Rom. 8. v. 16. *Certus sum, quia neque mors, neque vita &c. neque creatura alia poterit nos separare à charitate DEI.* v. 38. 39. *Scimus, quoniam ex DEO sumus. Qui credit in filium DEI, habet testimonium DEI in se.* Jo. 5. *Nos scimus, quoniam translati sumus de morte ad vitam.* 1. Joan. 3. Ergo veri fideles possunt esse certi ex particulari testimonio interno de sua justitia & salute. R. 1. Antequam Lutherani hæc & alia probare aggrediantur ex Scriptura, prius infallibiliter doceant, quòd textus, quem citant, sit Verbum Dei, purum, incorruptum, & tum quòd penes ipsos sit pro libitu suo eum interpretari relicta interpretatione Ecclesiæ: alias nihil unquam efficient, sempèrque errabunt in principijs fidei ac in supposito, quòd negari semper potest à Catholicis. R. 2. N. C. & explico textus. Ad 1. dico, Spiritum S. solùm testari conditionatè, si nempe, ut oportet, *clamamus Ab-*

ba, Pater, vel si compatimur, ut expressè additur v. seq. Vel dico, testimonium internum Spiritus S. de nostra justitia &c. esse quidem certum in se, ordinariè tamen non quoad nos, præsertim cum certus ordinariè nemo sit, an instinctus sit testimonium Spiritus S. an Angeli mali, transfigurantis se in Angelum lucis, an dictamen naturæ, vel sensualitatis. Quocirca monemur: *Nolite omni Spiritui credere, sed probate Spiritus, si ex DEO sint.* 1. Jo. 4. Ceteri textus, & alij similes intelligendi sunt non de certitudine fidei, & metaphysica, sed de morali, aut conjecturali, quas habere possumus de nostra iustitia, & salute. Aut intelligendi sunt de certitudine, se tenente ex parte Dei & gratiæ efficacis, aut de quibusdam, ex speciali revelatione id cognoscentibus, eujusmodi privilegia aliquibus insigniter sanctis à Deo concessa leguntur. Adde, quòd pro tò *certus sum* in textu S. Pauli legant *confido SS.* Ambr. & Hieron. Præterea tò *certus sum* potest indicare ingentem fervorem & animositatem Pauli, qua paratus fuit omnia potius perdere, quàm à Deo separari; & ad ejusmodi dispositionem animi (licet quoad intensionem ea major vel minor esse queat) tenentur omnes peccatores verè penitentes, quippe dolor verus de peccatis, ad Sacramentum Pœnitentiæ requisitus, ejusmodi propositum saltem in gradu remisso debet involverè.

Dices. Si Spiritus S. loqueretur nobis in corde, ita ut nos non certò cognosceremus ejus vocem, & quid nobis testaretur, censeretur nugari; quòd
vel

vel cogitare blasphemum est. R. Spiritus S. potest nobis loqui, prout vult, scilicet vel clarè, ut certò cognoscamus ejus vocem, vel obscurè, ita ut tantùm conjecturaliter vel morali certitudine nobis constet, an & quid nobis loquatur. De facto solet nobis in particulari loqui ordinariè modo posteriori, ut patet ex nostris probationibus.

10. Ob. Hoc ipso, quòd Christus sit mortuus pro omnibus universaliter, quilibet in particulari potest credere, etiam pro se esse mortuum: ergo etiam hoc ipso, quòd Deus universaliter promiserit omnibus in Christum credentibus justitiam & salutem, etiam quilibet in particulari potest credere, se esse justum & fore salvum. R. N. C. & parit. Christum absolutè pro omnibus fuisse mortuum, patet ex Scriptura: atqui omnibus absolutè promissam esse justitiam & salutem, non patet, imò promissam esse solùm conditionatè seu sub certis conditionibus, ex Scriptura docuimus.

Dices. Conditio implenda præcipuè est fides & dilectio, eaque supernaturalis: sed de hac conditione impleta possumus habere certitudinem experimentalem, quia experimur in nobis actum fidei, charitatis Dei, odium peccati, pugnam adversus carnem, victorias contra tentationes, desiderium amplificandi gloriam Dei, aviditatem caelestis patriæ, gaudium in adversis, propter Christum toleratis &c. Quæ tanquam boni effectus & fructus certissimè indicant bonam radicem, bonam arborem, scilicet veram ac vivam fidem, charitatem formatam. R.

R. P. Pichler Theol. Polemica.

Quamvis experimentaliter cognoscamus, nos habere aliquam fidem, charitatem &c. non tamen experimentaliter & reflexè cognoscimus supernaturalitatem horum actuum, sed infima eorum prædicata solùm probabiliter vel ad summum moraliter cognoscimus. *Etiamsi simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.* Job. 9. vers. 21. Ex illis autem pijs motibus animi & operationibus pariter non major, quàm conjecturalis, vel ad summum morali certitudo nascitur, tum quia etiam verè credentes non semper illos experiuntur, tum quia experiiri possunt etiam scelerati & infideles, uti Turcæ; nam ipsa anima rationalis naturaliter amat virtutem, vitia verò detestatur & improbat. Adde, quòd etiam Turcæ & alij infideles possunt & soleant multos actus *moraliter* (non supernaturaliter, quòd prædicatum à nobis discerni & certò deprehendi non potest) honestos elicere; quamvis sine gratia supernaturali non possit elici opus supernaturaliter bonum, & ad salutem supernaturalem conducens.

Ob. 3. Absurdum est, quòd homo semper debeat dubitare & anxius esse de sua justitia & salute: ergo. R. Vel est sermo de homine probò, vel improbo? Si de improbo, is utique habet causas timendi & dubitandi. Si de probò, qui per moralem diligentiam adhibet media à Christo instituta: is rectè quidem timeret; *Beatus enim homo, qui semper est pavidus.* Prov. 28. v. 24. anxius tamen propterea non est, nec propriè dubitat, scilicet tali dubitatione, qua neutri parti præbetur assensus

T t

sensus

fenfus ; quia habet multas rationes valde probabiles , vel etiam moralem certitudinem (pro ratione diligentiae adhibitae) de sua iustitia , & salute . Atque sic nec fumus clari & honorum operum ne-

gligentes , nec pusillanimes . Spem quidem habemus firmissimam in meritis Christi , sed non absolutam certitudinem .

CAPUT IV.

De Capite verae Ecclesiae , nimirum de Papa.

ARTICULUS I.

Romanus Pontifex est Ecclesiae Caput , Christi Vicarium.

SUMMARIUM.

1. <i>Praesentia,</i>	14. <i>Nomine Petri non intellexit Christus omnes fideles , nec omnes Apostolos.</i>
2. <i>Et ordo praesentis doctrinae.</i>	15. <i>Paulus nec superior nec aequalis fuit Petro quoad jurisdictionem.</i>
3. <i>Aliquod Ecclesiae à Christo constitutum esse Caput , exigit providentia Christi,</i>	16. <i>Qua ratione dicantur ceteri Apostoli fundamentum Ecclesiae , solvere super terram , pascere gregem.</i>
4. <i>Et Scriptura satis aperte prodit.</i>	17. <i>Quae mens S. Augustini.</i>
5. <i>Adeoque regimen Ecclesiae debet esse visibile , & Monarchicum.</i>	18. 19. 20. <i>D. Petrus in suo Primatu & Pontificatu debuit habere aliquos Successores.</i>
6. <i>Respondetur ad ea , quae opponuntur ex Scriptura,</i>	21. <i>Qui non fuerunt alij , nec hodie sunt alij , quam Romani Pontifices , quia succedunt in illa Cathedra , quam Petrus ad Pontificatum evellam moriens reliquit.</i>
7. <i>Et ad alias argutias.</i>	22. <i>Qui semper propterea exercebant jurisdictionem in omnes fideles , quin & Episcopos per Orbem Christianum existentes.</i>
8. 9. <i>Regimen Ecclesiae non est penes Principes Politicos ,</i>	
10. <i>Nec plures Ecclesiasticos,</i>	
11. <i>Sed fuit promissum soli Petro.</i>	
12. <i>Et collatum eidem à Christo.</i>	
13. <i>Quem Petri Primatum & Pontificatum supremum , etiam multa praerogativa , quibus Petrus praeter alijs Apostolis emicuit , confirmant ; nisi & SS. Patrum sententia.</i>	